

Lítið verður hugsað um at fáa íbúðarøkini at fungera

Íbúgvarnir eiga at vera við, tá íbúðarøki verða lögð til rættis

Ikki so sjáldan er at hoyra, bæði í skrift og í talu, um at fáa fólk grundstykki, so tey kunnu seta fótur undir egðið borð. Vit kunnu spyrja um tilik viðurskifti fáa nóg góða viðgerð? Verður alt drigið fram í ljósmála, tá ið ætlan um íbúðarøki skal gerast? Tá ið komið verður at tyrnuni, áttu tilik mál verið viðgjørd eins grundiga, sum fiskaprisirnir vera tað millum ár og dag.

Flestu bygdir hava ikki góðtikna byggisamtykt — góðtikin av kommunu, av limunum í kommununi og landsstýrinum. Hetta er í trá við gomlu mentan okkara — at hin einstaki skal útvega sær øki sjálvur at búleika á.

Hetta hevur bæði sínar góðu og ringu síður. Mong víta um at siga, tá ið biðið varð um grundstykki, at gingið varð til fyra fimm eigarar við umbøn um at fáa jarðarstykki at byggja á. Nú væntaði bert ein snokil í frá Hanusi ella Janusi, so tú kundi fremja tina sethúsabygging. Gingið var inn á gólvíð hjá viðkomandi við bøn um at fáa hetta litla pettið. Svar-ið varð eitt blankt — nei!

Ít er at gera við. Hvi nei varð sagt, hevur sína søgu, sum liggur langt aftur í tíðini — um »hólm-gongur« í jarðarklandri, sum ikki bótir um støðuna

manna millum og tí verður ofta hetta grundin til, at snokilin ikki skal latast. Tá kann vera gott at hava eina byggisamtykt, ið heimilari hesum: ognartøku til sethúsabygging.

Hetta er einasta lóg av sínum slag í Norðanlond-um. Sum sagt er hon góð í sjálvum sær, men ikki betri enn so, at alt tað, sum hevur við livið at gera, ikki er tikið við í teimum gongdum, sum fara fram, tá ið hetta verður ibrit.

Aftan á ognartøkuna verður útstykkjað og síðan deteilprojekterað. Her hava teir kommunalu — og landsmyndugleikarnir — alla sakkøna hjálp, tá ið sett verður út í kortið — tá ið planlegging av einum íbúðarøki skal fara fram. Ofta verður lítið hugsað um at fáa íbúðar-økið at »fungera«, sum ein búleiking, har børn, ung og eldri, gomul og tey sum ikki klára seg sjálvi hava kor, sum svara til teirra tørv.

— Sæð burtur frá øllum hesum, eru vit samd í tí, at teir gomlu dugdu betur at tillaga byggingina betur eftir tí, ið rúndanum var.

Byggin hvíldi við havið, fjørðin, vikina og sundið. Bylingarnir lógu eisini harmoniskir — talaðu sín millum fagurliga og yndisliga. Tað sum var oman fyri bygdina og

kring bygðina og býlingarnar, var væl saman sjóað við alt tað, sum eygað sá.

Ain, ið rann millum húsini, køvdi ikki tað, sum mannahondin hevði gjørt. Mótsatt kann eisini verða sagt. Alt gav myndini eitt fullkomið lag, sum ikki kom eftir einum degi, ella hevði liggið á einum tekni-borði hjá teknikkaranum, sum hevði nortið við viðurskiftini. Eitt natúr-ligt skil og skynsemi dugdu at tillaga at sethús, hjallar, opnahjallar, grót-hús, køstagarðar, stein-settir garðar o.s.fr. lógu harmoniskt hvørt um annað. Onkur sigur, at hetta er ikki rætt. Einki er so fløkjasligt, sum eitt gamalt feroyskt sethús-øki; men flest øll geva rættin yvir til hetta: úr tí ósystematiska vaks fram eitt harmoniskt »system«, sum allir feroingar hava tokka og yndi til í dag.

Um hugt verður eftir einari gamlari feroyskari bygd, leitar eygað altíð eftir, hvussu linjurnar ganga. Eygað festir seg við fjallarøðina, hamrarnar, stýggini, eingjar-garðarnar og fellur sátt-liga niður móti bygdalag-num. Hetta trein soleiðis dansin, at hátalagðið var gott og kvæðið lá undir fótum. Njótingin var til steðar.

Komst tú um dalar og fjøll til bygdina, var altíð steðgað á og útsýnið var notið. Tær reindyrkaðu linjurnar í natúrini og tað, sum mannahondin hevði lagt eftir seg, stóð

mát hvørt móti øðrum.

Tá ið komið var húsanna millum, varð samansjó-ingin undir lokinum. Sma grundstykki, húsini smá og nýtslustigið var eitt natúrligt úrslit av tí, ið hin einstaki kundi klára fyri at endarnir skuldu rokka saman. Alt var í samband við eitt liv, sum var tengt at natúrini.

Hús og húsalonir og hjallar stóðu tætt hvørt at øðrum. Hetta var eitt paradís hjá børnunum. Krógvaði tú teg millum hesi skot í spælinum, var tú leiddur í annan heim. Ikki einans spælið fekk hugin at flúgva, men eisini tann tjørubræddi veggur-in og rimarnar fekk mangt fram í hugan, ið ikki har árin av fremm-andari hugsan og verimáta.

Mong í dag brúka orðið integrera (hoyra við til). Teir gomlu kendu ikki orðið, men kendu týðning-in av hesum. Bygt var soleiðis, at pláss skuldi vera fyri børnunum, har búleikingin fór fram.

Tá ið útstykkjað verður í dag, verða børnini — sett á sitt beiti har sum bú-leikast skal. Tey fáa eisini eitt útstykkjað spæli-pláss. Hervið verður barnahugflogið skert munandi. Tað mátti borið betri til í dag at tilevnað og skapað eitt tilikt miljø, har børnini eins væl fing-u sin part av útstykkjini sambært eina natúrliga uppátan av tilikum um-støðum — samanmett við bilin, sum meir og meir treingir burtur alla natúr-

liga hugsan og tanka-gongd hesum viðvikjandi.

Tann kunnleiki sum í dag fyriliggur um sál og likam — um trivna bæði innvortis og útvortis, mátti øst okkum so mikið upp, at liðini í búleikingini setti seg so fast í hugan, at tað besta av tí besta varð tikið við, sum tænti tí livandi skapninginum — menniskjanum á besta hátt og serliga børnunum. So skuldi tú sæð, at úrslit-ini gjørdust góð í allar mátar.

Fjurtindi skrivaði mill-um annað fyri einum ári síðani. — Um hugleiðingar um bygda — og býarskip-anir (Jórun í Dali) at fáa íbúgvarnar við í planlegg-ingina. Henda ávirkan er

tryggjað í grannalondum okkara, men er ikki tryggjað borgarunum her á landi.

Mangt fer yvir høvðið og mangt kundi verið gjørt øðrvísi, tá ið eitt íbúðarøki sá dagsins ljós á fyrsta sinni.

Børnini eru tað dýrasta vit eiga. Tey eiga at fáa rættindi og góðar sómdir í tilikari planlegging. Alt ov ofta standa foreldrini — og myndugleikarnir við og spyrja, — hvat gerast skal við børnini, tá ið byggingin er liðug? Tá verða loysnir gjørdar, sum ikki eydnast væl. Fyrlit og væl umhugsað tiltøk eiga at koma á borðið. Hvi ikki draga foreldrini við inn í myndina? Tað var ein roynd og tað er ein vegur at ganga, fyri at fáa fólk við í tilika planlegging.

Frits Johannesen

Sosialurin flytur í vikuni

Um alt gongur eftir ætlan prentar Sosialurin sjálvur tað fyrsta blaðið friggjadagin í nýggju prentólunum

Nýggju blaðhúsin hjá Sosialinum eru um at vera liðug. Hesa vikuna er útbúnaðurin — bæði hjá teknisku starvsfólkunum og blaðfólkunum — fluttur út á Argir.

Hetta hevur sjálvandi tarnað blaðskrivningini, tí blaðfólkinu hava saman við øllum hinum havt úr at gera við at leggja síðstu hond á og at fáa alt upp á pláss.

Mikudagsblaðið hesa vikuna kemur tí ikki fyrr enn í dag, hósadag og í minni líki enn vanligt er. Men í seinri helvt av vikuni skuldi meginparturin av tölum og útgærd verið komið upp á pláss, soleiðis at leygardagsblaðið kemur sum vant og við nokrum síðum eyka við søguligum tilfari um Sosialin og prentviðurskifti hjá blaðnum gjøgn-um hesi 55 árin, tað er komið út.

Um alt gongur eftir ætlan verður leygardags-blaðið, sum tað fyrsta, prentað á nýggju »rota-tionspressuni«, blaðprentmaskinuni, hjá Sosi-alinum. Spennningurin í blaðhúsinum, har hand-verksvirkið er nógvi í hesum døgum, er tí stóru.

Í samband við at húsið verður tikið í brúk, heldur Sosialurin eina móttøku friggjadagin millum kl. try og seks fyri øllum viðskiftafólki og annars áhugaðum í blaðhúsinum á Argjum.

FK fingið nýggjan formann

Føroya Keyppssamtøka hevur fingið nýggjan formann, Poul Martin Joensen, Fuglafirði.

Poul Martin Joensen er valdur til formann í stjórnini fyri Kjartan Hoydal, sum skal starvast uttanlands í tvey ár innan

ICES. Nýggi formaðurin var næstformaður frammanundan.

Í staðin fyri Kjartan Hoydal kemur Valborg Rasmussen í stjórnina. Hon var tiltaksmaður í Havn.

